

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

2. maj 1996 *

I sag C-133/94,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved ledende juridisk konsulent Rolf Wägenbaur og Marc H. van der Woude, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Belgien ved bestuursdirecteur Jan Devadder, Ministeriet for Udenrigs-anliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Belgiske Ambassade, 4, rue des Girondins,

sagsøgt,

støttet af

Forbundsrepublikken Tyskland ved Ministerialrat Ernst Röder, Forbundsøkonomiministeriet, D-53107 Bonn, som befuldmægtiget,

intervenient,

* Processprog: nederlandsk.

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i medfør af Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EFT L 175, s. 40) og i medfør af EF-traktatens artikel 5 og 189, idet det ikke fuldstændigt og korrekt har gennemført direktivet i belgisk ret,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.N. Kakouris (refererende dommer), og dommerne G. Hirsch, G.F. Mancini, F.A. Schockweiler og P.J.G. Kapteyn,

generaladvokat: P. Léger

justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 16. november 1995, hvor Kongeriget Belgien var repræsenteret af Jan Devadder, Forbundsrepublikken Tyskland af Ernst Röder og Kommissionen af Wouter Wils, Kommissionens Juridiske Tjeneste,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. januar 1996,

afsagt følgende

Dom

Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 6. maj 1994 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber anlagt sag i medfør af EF-traktatens

artikel 169 med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i medfør af Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EFT L 175, s. 40, herefter »direktivet«) og i medfør af EF-traktatens artikel 5 og 189, idet det ikke fuldstændigt og korrekt har gennemført direktivet i belgisk ret.

- 2 I medfør af direktivets artikel 12, stk. 1, skulle medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme direktivet inden tre år fra dets meddelelse. Eftersom direktivet blev meddelt den 3. juli 1985, udløb fristen den 3. juli 1988.
- 3 Ved skrivelse af 29. december 1989 meddelte Kommissionen i overensstemmelse med traktatens artikel 169 Kongeriget Belgien, at Kommissionen var af den opfattelse, at gennemførelsen af direktivet var ufuldstændig og mangelfuld, og anmodede den belgiske regering om at fremsætte sine bemærkninger hertil.
- 4 Regeringen besvarede denne åbningsskrivelse den 25. maj 1990 og fremsendte derefter yderligere oplysninger til Kommissionen den 26. juli 1991.
- 5 Da Kommissionen ikke fandt, at den belgiske regerings besvarelse var fyldestgørende, fremsatte den den 3. december 1991 en begrundet udtalelse, hvori den fastholdt sine klagepunkter over for Kongeriget Belgien og opfordrede dette til at opfylde sine forpligtelser inden for to måneder fra meddelelsen af udtalelsen.

- 6 Ved skrivelser af 9. december 1991, 3. februar og 23. juli 1992 gav den belgiske regering Kommissionen meddelelse om en række foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger, der skulle fuldføre gennemførelsen af direktivet i belgisk ret.
- 7 Da Kommissionen stadig fandt, at direktivet ikke var fuldstændigt og korrekt gennemført, anlagde den nærværende sag.
- 8 Ved kendelse af 25. november 1994 har Domstolens præsident givet Forbundsrepublikken Tyskland tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for Kongeriget Belgiens påstande.
- 9 Kommissionen har i stævningen fremført fire anbringender vedrørende henholdsvis mangelfuld gennemførelse på nationalt plan af direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, sammenholdt med bilag I, punkt 2, mangelfuld gennemførelse i regionen Flandern af direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, sammenholdt med bilag I, punkt 6, mangelfuld gennemførelse i regionen Flandern af direktivets artikel 4, stk. 2, sammenholdt med artikel 2, stk. 1, og endelig manglende gennemførelse af direktivets artikel 7 og 9 i regionen Flandern og hovedstadsregionen Bruxelles.
- 10 I stævningen har Kommissionen tillige fremført et anbringende vedrørende mangelfuld gennemførelse af direktivets artikel 6, stk. 2, sammenholdt med artikel 9. Efter at den belgiske regering er fremkommet med nærmere oplysninger herom, har Kommissionen imidlertid frafaldet dette anbringende i replikken.

Anbringendet vedrørende mangelfuld gennemførelse på nationalt plan af direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, sammenholdt med bilag I, punkt 2

- 11 Direktivets artikel 2, stk. 1, indeholder følgende bestemmelse:

»Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives en vurdering af denne indvirkning, inden der gives tilladelse.

Disse projekter er defineret i artikel 4.«

- 12 I artikel 4, stk. 1, bestemmes følgende:

»Med forbehold af artikel 2, stk. 3, skal projekter, der henhører under de i bilag I anførte grupper, vurderes i henhold til artikel 5 til 10.«

- 13 Punkt 2 i bilag I har følgende ordlyd:

»2. Konventionelle kraftværker og andre fyringsanlæg med en termisk ydelse på mindst 300 MW samt kernekraftværker og andre kernereaktorer (bortset fra

forskningsanlæg til fremstilling og forarbejdning af spaltelige og fertile stoffer, hvis maksimumskapacitet ikke overstiger 1 kW vedvarende termisk ydelse).«

- 14 Kommissionen har gjort gældende, at de i bilag I opregnede projekter ifølge direktivets artikel 4, stk. 1, sammenholdt med artikel 2, stk. 1, skal undergives en vurdering af deres indvirkning på miljøet. Medlemsstaterne kan således ikke foretage nogen begrænsning heraf. I Belgien er der imidlertid ikke gennemført en pligt til at foretage en vurdering af indvirkningen på miljøet af kernekraftværker og andre kernereaktorer (bortset fra forskningsanlæg til fremstilling og forarbejdning af spaltelige og fertile stoffer, hvis konstante kapacitet ikke overstiger 1 kW vedvarende termisk ydelse) eller af anlæg, der udelukkende er bestemt til varig deponering eller endelig bortskaffelse af radioaktivt affald.
- 15 I duplikken har den belgiske regering anført, at direktivet på dette punkt er gennemført i national ret ved de ændringer, der ved kongelig anordning af 23. december 1993 (*Belgisch Staatsblad* af 2.2.1994, s. 2142) blev foretaget i kongelig anordning af 28. februar 1963 om fastsættelse af de almindelige regler for beskyttelsen af befolkningen og arbejdstagerne mod de farer, der er forbundet med ioniserende stråling.
- 16 Kommissionen har fastholdt sit anbringende, idet den dog ikke har bestridt, at den foretagne gennemførelse er i overensstemmelse med direktivet. Kommissionen har anført, at Belgien for det første ikke har gennemført direktivet fuldstændigt og korrekt inden for den frist, der var fastsat i den begrundede udtalelse af 3. december 1991. For det andet var Kommissionen ved indgivelsen af stævningen ikke bekendt med de trufne gennemførelsesforanstaltninger, idet den først officielt fik meddelelse herom ved skrivelse af 12. september 1994.
- 17 Det bemærkes, at ifølge fast retspraksis skal spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger traktatbrud, vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og at ændringer af forholdene i

tiden derefter ikke kan tages i betragtning af Domstolen (dom af 27.11.1990, sag C-200/88, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 4299, præmis 13).

- 18 I den foreliggende sag er de hævdede gennemførelsesforanstaltninger truffet efter udløbet af fristen i den begrundede udtalelse.
- 19 Kommissionen må derfor gives medhold i dette anbringende.

Anbringendet vedrørende mangelfuld gennemførelse i regionen Flandern af direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, sammenholdt med bilag I, punkt 6

- 20 Blandt de projekter, der skal undergives en vurdering, nævnes i punkt 6 i bilag I til direktivet »integrerede kemiske anlæg«.
- 21 I regionen Flandern er proceduren ved vurdering af indvirkningen på miljøet integreret i de allerede eksisterende godkendelsesprocedurer, der gælder for ulempeforvoldende og ikke-ulempeforvoldende anlæg.
- 22 For så vidt angår de ulempeforvoldende anlæg er godkendelsesprocedurerne reguleret i et dekret om miljøgodkendelser, der er udstedt af Vlaamse Raad (det flamske regionsråd, dvs. den flamske lovgivende forsamling) den 28. juni 1985 (*Belgisch Staatsblad* af 17.9.1985, s. 13304).

- 23 Til gennemførelse af dette dekret har Vlaamse Executieve (den flamske eksekutivmyndighed, dvs. den flamske regering) den 23. marts 1989 udstedt bekendtgørelse 89-928 (*Belgisch Staatsblad* af 17.5.1989, s. 8442). I bekendtgørelsens artikel 3, punkt 6, defineres integrerede kemiske anlæg som anlæg »til forarbejdning gennem kemiske processer af:

- a) umættede alifatiske carbonhydrider med under 5 carbonatomer pr. molekyle
- b) umættede cykliske carbonhydrider, herunder aromatiske med mindre end 9 carbonatomer pr. molekyle

med en kapacitet på 100 000 tons eller derover om året.«

- 24 Ifølge Kommissionen har regionen Flanderns eksekutivmyndighed foretaget en indskrænkende fortolkning af begrebet »integrerede kemiske anlæg«. Når der fastsættes kvantitative betingelser, sikres det ikke, at samtlige integrerede kemiske anlæg undergives en vurdering af indvirkningen på miljøet. Det er således kun anlæg til forarbejdning af de stoffer, som er nævnt i litra a) og b) i den definition, der er opstillet af eksekutivmyndigheden, med en forarbejdningskapacitet på mindst 100 000 tons, der skal gennemgå vurderingsproceduren. Punkt 6 i bilag I til direktivet indeholder derimod ingen kvantitativ afgrænsning.

- 25 Den belgiske regering har anført, at begrebet »integrerede kemiske anlæg« er vagt, og at Kommissionen i øvrigt selv har anerkendt dette, idet den i sit forslag til ændring af direktivet (dok. KOM(93) 575 endelig udg., EFT 1994 C 130, s. 8)

nærmere har afgrænset begrebet. Under disse omstændigheder og af hensyn til retssikkerheden var den flamske regering nødt til selv at give begrebet indhold. Når mættede carbonhydrider ikke omtales, skyldes det, at de på grund af deres begrænsede reaktivitet næsten ikke anvendes i grundkemien. Endvidere indeholder kapacitetsbetingelsen, som ikke vedrører fremstillingskapaciteten, udtrykt i mængden af det færdige produkt, men forarbejdningskapaciteten, udtrykt i mængden af grundelementerne (små molekyler), heller ingen egentlig begrænsning i direktivets anvendelsesområde. Den givne definition dækker således efter den belgiske regerings opfattelse de vigtigste kemiske anlæg i regionen Flandern.

- 26 Det må konstateres, at punkt 6 i bilag I til direktivet ikke indeholder nogen begrænsning med hensyn til de integrerede kemiske anlæg, der skal underkastes en vurdering. Hvor fællesskabslovgiver har ønsket at begrænse forpligtelsen til at foretage en vurdering, er der derimod udtrykkeligt truffet bestemmelse herom. Dette er bl.a. tilfældet i bilagets punkt 1, 2, 5, 7 og 8.
- 27 Det afgørende element i begrebet »integrerede kemiske anlæg« er endvidere netop, at de er integrerede, idet andre kemiske anlæg henhører under bilag II, punkt 6. Som generaladvokaten imidlertid har anført i punkt 36, 37 og 38 i sit forslag til afgørelse, hverken præciserer eller definerer de flamske bestemmelser dette begreb, idet spørgsmålet, om et kemisk anlæg er integreret, ikke afhænger af anlæggets forarbejdningskapacitet eller af, hvilken type kemiske stoffer der forarbejdes, men af, om det omfatter produktionsenheder, der hører sammen, og som funktionelt udgør én enkelt produktionsenhed.
- 28 Det følger heraf, at Kommissionen også må gives medhold i dette anbringende.

Anbringendet vedrørende mangelfuld gennemførelse i regionen Flandern af direktivets artikel 4, stk. 2, sammenholdt med artikel 2, stk. 1

29 I direktivets artikel 4, stk. 2, bestemmes følgende:

»Projekter, der henhører under de i bilag II anførte grupper, vurderes i henhold til artikel 5 til 10, når medlemsstaterne finder, at det er påkrævet på grund af projekternes karakter.

Med henblik herpå kan medlemsstaterne navnlig udpege visse typer projekter, der skal vurderes, eller fastsætte kriterier og/eller grænseværdier for at afgøre, hvilke af projekterne henhørende under de i bilag II anførte kategorier der skal vurderes i henhold til artikel 5 til 10.«

30 I regionen Flandern indeholder artikel 3 i bekendtgørelse 89-928 en fortegnelse over ulempeforvoldende anlæg, som skal underkastes en vurdering i henhold til regionsrådets dekret af 28. juni 1985 om miljøgodkendelser.

31 For så vidt angår ikke-ulempeforvoldende anlæg er der ved loi organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme af 29. marts 1962 (lov om lands- og byplanlægning, *Belgisch Staatsblad* af 12.4.1962, s. 3000) indført en procedure for udstedelse af byggetilladelse. I medfør af denne lov har den flamske eksekutivmyndighed bl.a. udstedt bekendtgørelse 89-929 af 23. marts 1989 (*Belgisch Staatsblad* af 17.5.1989, s. 8450), der regulerer vurderingen af indvirkningen på miljøet af arbejder og virksomhed omfattet af loven af 29. marts 1962. Bekendtgørelsens artikel 2 indeholder en fortegnelse over de projekter, hvis indvirkning på miljøet skal vurderes.

- 32 Kommissionen har gjort gældende, at det i direktivets artikel 4, stk. 2, sammenholdt med artikel 2, stk. 1, kræves, at medlemsstaterne konkret og i hver enkelt sag foretager en undersøgelse af de individuelle forhold ved hvert af de i bilag II opregnede projekter. På baggrund af denne undersøgelse kan det derefter afgøres, om det på grund af det pågældende projekts art, dimensioner eller placering er nødvendigt at foretage en vurdering af indvirkningen på miljøet. Direktivets artikel 4, stk. 2, andet afsnit, giver medlemsstaterne mulighed for at lette denne undersøgelse ved at fastsætte kriterier og/eller grænseværdier. Bestemmelsen giver dem imidlertid ikke mulighed for at fastsætte kriterier og/eller grænseværdier for på forhånd at unddrage visse projekter, der er opregnet i bilag II, fra denne undersøgelse.
- 33 De bestemmelser, der er gældende i regionen Flandern, opfylder imidlertid efter Kommissionens opfattelse ikke dette krav. De fortegnelser, der er indeholdt i artikel 3 i bekendtgørelse 89-928 og i artikel 2 i bekendtgørelse 89-929 omfatter ikke alle de projekter, der er nævnt i bilag II. De projekter, der ikke er nævnt, vil således aldrig blive underkastet en undersøgelse af, om en vurdering af indvirkningen på miljøet er påkrævet på grund af deres karakter.
- 34 Den belgiske regering har gjort gældende, at den flamske regering ved udstedelsen af de anfægtede bekendtgørelser, under hensyn til miljøsituationen i Flandern, har skønnet, at kun visse kategorier af de i bilag II anførte projekter, der opfylder de grænseværdier og andre kriterier, som den har fastsat, på grund af deres art skal vurderes. Den har således indirekte fundet, at alle de andre projekter, der er anført i bilag II, har en sådan karakter, at det ikke er nødvendigt at foretage en vurdering af dem.
- 35 Ifølge den belgiske regering, der heri støttes af den tyske regering, fremgår det ikke af en eneste af direktivets bestemmelser, at medlemsstaterne kun i det konkrete tilfælde kan bedømme, om en vurdering af indvirkningen på miljøet er overflødig på grund af karakteren af individuelle projekter. Medlemsstaterne kan også generelt anlægge det skøn, at en vurdering af visse projekter, der er opregnet i bilag II, er overflødig på grund af disses karakter. De to regeringer har herved henvist til ordlyden af artikel 4, stk. 2.

- 36 Den tyske regering har særligt anført, at ordlyden af sidstnævnte bestemmelse taler for en abstrakt bestemmelse af, hvilke projekter der skal vurderes, idet det ellers ikke ville være medlemsstaterne, men de kompetente myndigheder i hvert enkelt tilfælde, der skulle bedømme, om der skulle foretages en vurdering af et projekt. Sondringen i ottende og niende betragtning til direktivet og i artikel 4, stk. 2, mellem henholdsvis »kategorier« og »grupper« på den ene side og »projekter« på den anden side viser, at udvælgelsen af de projekter, hvis indvirkning på miljøet skal vurderes, kan foretages abstrakt.
- 37 Den tyske regering har endvidere anført, at den omstændighed, at fritagelse fra forpligtelsen til at foretage en vurdering i henhold til direktivets artikel 2, stk. 3, kun kan ske for så vidt angår projekter, der er omfattet af direktivets artikel 4, stk. 1, taler imod, at det skulle være nødvendigt at foretage en detaljeret undersøgelse af projekterne i bilag II.
- 38 Den belgiske regering har tilføjet, at ifølge Kommissionens beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om direktivets gennemførelse (dok. KOM(93) 28, Vol. 1, 2.4.1993) har de fleste medlemsstater fortolket artikel 4, stk. 2, på samme måde som den flamske regering.
- 39 Endelig har den belgiske og den tyske regering til støtte for deres synspunkt påberåbt sig det forslag om ændring af direktivet, som Kommissionen har fremsat over for Rådet (dok. KOM(93) 575 endelig udg., jf. ovenfor). Særligt gøres det gældende, at Kommissionen har fremsat forslag om en ny artikel 4, stk. 3, som sammen med et nyt bilag IIa skal pålægge medlemsstaterne i hver enkelt sag at undersøge, om det er nødvendigt at foretage en vurdering. Dette forslag ville imidlertid være overflødigt, hvis en sådan forpligtelse allerede fulgte af gældende ret.
- 40 Det skal for det første bemærkes, at de flamske bestemmelser, som det fremgår af præmis 33 og 34 i denne dom, udelukker visse kategorier af projekter, der er omfattet af bilag II, fuldstændigt og endeligt fra en vurdering af deres indvirkning

på miljøet. Der opstår derfor spørgsmål om, hvorvidt det i henhold til direktivets artikel 4, stk. 2, er tilladt at foretage en sådan udelukkelse.

- 41 Selv om det fremgår af bestemmelsen, at medlemsstaterne altid kan udpege visse »typer« projekter, der skal vurderes, eller fastsætte kriterier og/eller grænseværdier for at afgøre, hvilke af projekterne der skal vurderes, bemærkes det imidlertid, at dette er en beføjelse, som er tillagt medlemsstaterne inden for hver af de kategorier, der er opregnet i bilag II. Fællesskabslovgiver har således selv anlagt den vurdering, at samtlige kategorier af projekter, der er opregnet i bilag II, eventuelt og afhængig af, hvilken karakter projektet har ved udarbejdelsen, kan have en betydelig indvirkning på miljøet.
- 42 Det følger heraf, at de i artikel 4, stk. 2, omtalte kriterier og/eller grænseværdier har til formål at lette vurderingen af de konkrete kendetegn for et projekt med henblik på at afgøre, om det er omfattet af forpligtelsen til at foretage en vurdering, men ikke har til formål på forhånd at udelukke hele kategorier af projekter, der er opregnet i bilag II, og som påtænkes gennemført i en medlemsstat, fra denne forpligtelse.
- 43 Artikel 4, stk. 2, tillægger således ikke medlemsstaterne en beføjelse til samlet og endeligt at udelukke muligheden af at vurdere en eller flere kategorier, der er omfattet af bilag II.
- 44 Herefter findes de af den belgiske og den tyske regering fremførte argumenter for, at artikel 4, stk. 2, ikke udelukker, at en medlemsstat abstrakt ved hjælp af kriterier og/eller grænseværdier kan bestemme, hvilke projekter der skal vurderes, og

således ikke pålægger en forpligtelse til at træffe afgørelse vedrørende hvert konkret projekt, ikke at være relevante for sagen, helt uafhængigt af, om regeringernes argumenter støttes på en korrekt fortolkning af artikel 4, stk. 2.

- 45 Herefter må det fastslås, at de anfægtede flamske bestemmelser ikke udgør en korrekt gennemførelse af direktivets artikel 2, stk. 1, og artikel 4, stk. 2, idet de indirekte og på forhånd udelukker, at der kan ske en vurdering af alle de kategorier af projekter i bilag II, som ikke nævnes i de flamske bestemmelser, selv om det måtte vise sig påkrævet at foretage en vurdering af projekter under disse kategorier på grund af deres karakter.
- 46 Kommissionen må derfor gives medhold i dette anbringende.

Anbringendet vedrørende manglende gennemførelse af direktivets artikel 7 og 9 i regionen Flandern og hovedstadsregionen Bruxelles

- 47 I direktivets artikel 7 bestemmes følgende:

»Såfremt en medlemsstat konstaterer, at et projekt vil kunne få betydelig indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat, eller hvis en medlemsstat, der vil kunne berøres i betydelig grad, anmoder derom, fremsender den medlemsstat, på hvis område det er foreslået at udføre projektet, de oplysninger, der er indhentet i henhold til artikel 5, til den anden medlemsstat, samtidig med at den gør dem tilgængelige for sine egne statsborgere.«

48 I artikel 9 bestemmes det, at indholdet af den endelige beslutning skal stilles til rådighed for de berørte dele af offentligheden. I artiklens sidste afsnit fastsættes følgende:

»Såfremt en anden medlemsstat er blevet underrettet i henhold til artikel 7, underrettes den ligeledes om den pågældende beslutning.«

49 Kommissionen har gjort gældende, at direktivets artikel 7 og 9 ikke er blevet gennemført i regionen Flandern og hovedstadsregionen Bruxelles.

50 Den belgiske regering har ikke bestridt Kommissionens klagepunkt for så vidt angår regionen Flandern. Regeringen har imidlertid påberåbt sig, at der foreligger et foreløbigt udkast til dekret, som, når dekretet udstedes, vil bringe det omtvistede traktatbrud til ophør.

51 For så vidt angår hovedstadsregionen Bruxelles er den belgiske regering af den opfattelse, at artikel 7 og 9 ikke skal gennemføres, fordi regionens geografiske beliggenhed og bymæssige karakter udelukker, at der kan opføres industrianlæg, der kan få virkninger på miljøet, der har konsekvenser for andre medlemsstater.

52 Dette synspunkt kan ikke tiltrædes.

53 Argumentet vedrørende hovedstadsregionens geografiske beliggenhed hviler på den antagelse, at kun projekter i grænseområder kan påvirke miljøet i en anden

medlemsstat. Som Kommissionen med rette har anført, er dette en fejlagtig antagelse, fordi den ikke tager hensyn til muligheden for forurening gennem luft eller vand.

54 For så vidt angår argumentet vedrørende hovedstadsregionens bymæssige karakter har Kommissionen under retsmødet og uden indsigelse fra den belgiske regering oplyst, at der i regionen findes betydelige kemiske og petrokemiske anlæg.

55 Herefter må Kommissionen gives medhold i sit anbringende.

56 Da Kongeriget Belgien har tilsidesat specifikke forpligtelser efter direktivet, er det ufornuddent at tage stilling til, om det derfor også har tilsidesat sine forpligtelser efter traktatens artikel 5 (jf. dom af 19.2.1991, sag C-374/89, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 367, præmis 13).

57 Det skal herefter fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i medfør af direktiv 85/337 og EF-traktatens artikel 189, idet det ikke fuldstændigt og korrekt har gennemført direktivet i belgisk ret.

Sagens omkostninger

58 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Kongeriget Belgien har tabt sagen og bør derfor

pålægges at betale sagens omkostninger. I medfør af artikel 69, stk. 4, første afsnit, skal Forbundsrepublikken Tyskland, der er indtrådt i sagen, bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

- 1) Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i medfør af Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet og i medfør af EF-traktatens artikel 189, idet det ikke fuldstændigt og korrekt har gennemført direktivet i belgisk ret.
- 2) Kongeriget Belgien betaler sagens omkostninger.
- 3) Forbundsrepublikken Tyskland bærer sine egne omkostninger.

Kakouris

Hirsch

Mancini

Schockweiler

Kapteyn

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. maj 1996.

R. Grass

C.N. Kakouris

Justitssekretær

Formand for Sjette Afdeling